

zsibongójában felállították Perczel Mór mellsobrát, Bertalan Sándor alkotását. 1963-ban az iskola kiadásában a névadóról megjelent a *Perczel Mór élete és munkássága* című kötet.

Az 1960-as évek végén a város középpontjában elkészült a szakközépiskola kétemeletes új épülete. Az előtérben kapott helyet a régi épületből áttelepített Perczel mellszobor, majd az 1970-es évek közepén a községháza pincéjéből „előbányászták” az ott porosodó Perczel bronzdomborművet, és azt a lépcsőház falán helyezték el. 1979-ben Bonyhád Város Tanácsa köztéri szobrot állíttatott fel az iskola előtti parkban, s felavatta Perczel Mór mellsobrát, Szabó György művét.

Bonyhád várossá nyilvánításának tizedik évfordulóján, 1987-ben megnyílt a Völgységi Múzeum. Legdíszesebb kiállítóterme értékes relikviákat mutat be a Perczel családról, Vörösmarty Mihályról és Perczel Mórról. Jelenleg, a forradalom 150. évfordulója alkalmából *Perczel Mór és katonái* címmel kiállítás látható, továbbá a Múzeumi Füzetek sorozatában megjelent az idős tábornok hexameteres költeménye, *Az idő és a lélek*.

A rendszerváltoztatás ismét a nemzeti ünnep rangjára emelte március tizenötödikét, általános munkaszünettel. Azóta a Polgármesteri Hivatal a városi ünnepélyre minden évben meghívja Perczel Mór leszármazottjait, akik szívesen hazalátogatnak Bonyhád hívó szavára. A tábornok szellemét idézi az 1993-ban alapított *Perczel díj*, amellyel a városért kiemelkedően tevékenykedők munkásságát jutalmazzák. Eddig hét személy részesült e kitüntetésben.

Kisebb hullámzásokkal immár egy évszázadon át folyamatos Bonyhádon a Perczel-kultusz ápolása. A tiszteletet kifejezik Lampérth Géza költőnek 1899-ben írt, ma is érvényes sorai:

*A bonyhádi néma sírra
Hű emlékezés borul.
Lelked – ez a fényes szikra –
Fölöttünk ég, el nem tűnve,
S világot gyújt a szívünkbe,
Ha egünk elkomorul.*

Kolta László

Szakirodalom: *Kolta László: Perczel Mór élete és munkássága* (Bonyhád, 1963); *Puskás Attila: Perczel Mór Európa és az ország szemében* (Művelődés c. folyóirat, Szekszárd 1968/dec. sz.); *Solyvár Imre: Perczel Mór, a közigazdász – közigazdasági tanítói, iskolái.* (In: Évkönyv a bonyhádi Perczel Mór Közgazdasági Szakközépiskola alapításának 50. évfordulójára – Bonyhád, 1995); *Perczel Mór: Az idő és a lélek* (Bonyhád, 1998).

Bunyaszekszárd – egy kirajzás története

„Békesség és az Úrnak kegyelme az olvasóval! Ezen helvét hitvallású egyházacskának tagjai az 1866-k évek tavaszán költöztek ide ezen mostani lakóhelyükre, legnagyobb részét Tolna vármegyének Szedres, Medina, Kajdacs, Kölesd, Fadd, Szentlőrinc és Uzd helységeiből.”

E sorokkal kezdi Szívós Béla református lelkész egy furcsanevű falucska anyakönyvét 1870-ben. A Szekszárdtól 400 km-re, Krassó-Szörény megyében alapított Bunyaszekszárd a Maros és a Bega folyók közötti hegytetőn eresztett gyökeret 1866-ban. Történetének megismerését alig segíti írásos dokumentum. Első nyomként meg kellett elégedni a Tolna Megyei Levéltár egy árvaszéki iratával, amelyből kiderült, hogy Bunyaszekszárd falu egyik özvegyen maradt lakója 1871-ben visszatért Tolna megyébe.¹

A krónika hitelességéhez tisztázni kell néhány ránk hagyott tévedést, melyekben a szakirodalom is vétkes.

¹ Tolna Megyei Önkormányzat Levéltára: Árvaszéki iratok 1876. Augusztus 27; Az özvegyen maradt Őri Istvánné sz. Varga Anna 1871-ig élt Bunyaszekszárdon, majd kiskorú István fiával Faddra költözik és férjhez megy Szabó Mihály helyi lakoshoz.

A hibás adatok sora az Othmayr–Szentkláray szerkesztette *Történelmi Adattár* 1872-es temesvári kiadásában kezdődik. Bunyaszekszárdot 844 lakosú román településként írja le, összetévesztve azt az új magyar telepesek mellett 1 km-re lévő, az 1400-as évek óta létező Bunya nevű román községgel.² Tévedésének az lehet az oka, hogy a Tolna megyéből érkezők a falu határából vásárolták a maguk letelepedéséhez szükséges területet. A hibás adatokat átvette Pesty Frigyes is, aki *Krassó vármegye története* című munkája második kötetében, 1884-ben megismétli az adattár közlését. Mentségére szól, hogy monográfiája újabb fejezetében maga helyesbíti a Bunyaszekszárdra vonatkozó adatokat.³

A másik ma is előforduló tévedés az, amikor Bunyaszekszárdot egy olyan, az 1892–1904 között történő telepítések falvaihoz sorolják, amelyek lakói ingyen kapott földön gazdálkodva, állami segítséggel építették fel új otthonukat. Így kerül egy csokorba Bunyaszekszárd Bodó, Igazfalva, Szapárfalva, Vásáros stb. községekkel egy tanulmányban.⁴ Mint a Tolna megyei kirajzsról már tudjuk, Bunyaszekszárd az államilag támogatott telepes falvakat harminc évvel megelőzve, az elvándorlók saját pénzén vásárolt birtokára épült.

A harmadik félreértést az új település neve sugallta. *A Magyar hivatalos helységnévodás* című, 1982-es akadémiai kiadás szekszárdi elszármazottakkal magyarázza a román Bunya község nevéhez kapcsolt nevet.⁵ A névválasztás tényleg eredeti, az elvándorlók vezetőjének, majd első bírójának – talán az egyetlen valóban szekszárdinak – Szántó Györgynek javaslatára választott *Bunyaszekszárd* névben az elhagyott megye székhelyének nevét kapcsolták az új otthon legközelebbi szomszédja nevéhez. Nem hivatalos formában, éppen a szomszéd falutól való megkülönböztetésül, nevezték még Bunyaszekszárdot Magyar-Bunyának (Bunea Ungureasca) és Kis-Bunyának, Bunea Micanak is.⁶

Végül egy tévhitet is el kell oszlatni. Bunyaszekszárd nevű település már nem létezik. Százöt évvel ezelőtt talán magyarázatot ad arra, hogy a kis magyar bánági falu miért tűnt el a térképről.

A történet 1870-ben Tolna megyében kezdődik. Mi lehetett az oka annak, hogy egyszerre indult el több faluból 54 család – 129 felnőtt és gyermek – saját községet alapítani. Egyetlen lehetséges magyarázat van: a jobb megélhetés reményében keltek útra! A mai leszármazottak az őseiktől fennmaradt történet-darabkákat sorolnak pásztorcsaládokról, akik hegyi legelőt kerestek, vagy gyakori árvek elöl menekülőkről, uradalmi cselédsorsot hátrahagyó telepe-sekről.⁷ Mindegyikben van igazság, főként az utóbbi lehet a magyarázat. Erre utal Tökés Gyula is, aki Lugoson kiadott falu-tanulmányában a szegénységükkel és szorgalmukkal saját földben megkapaszkodni vágyó elődökről írt 1942-ben.⁸

A 47 magyar, 5 német, 1 szerb és 1 zsidó család nem találomra vágott neki az útnak. Közvetítő révén, számukra elérhető áron 15 000 forintért 908 kh és 1218 négyszögöl nagyságú birtokot vásároltak többévi részletre román Bunya egyik földbirtokosától, Sívó Erzsébettől.⁹ Ebből százöt holdat már a nyolcvanas években eladtak egy szerb birtokosnak.

A 2/3 rész erdő, 1/3 rész szántó és legelő termővé tétele volt a telepesek első nemzedékének igazi erőpróbája. Az itthon szokásos vert falú kis házak felépítéséig gödörlakásban, sátor alatt húzódtak meg a családok, az anyakönyvi adatok szerint páréves gyermekekkel és idős nagy-

² Othmayr–Szentkláray Jenő: *Történelmi adattár* II.; Temesvár, 1982. 373. old.

³ Pesty Frigyes: *Krassó vármegye története* II/1.; Budapest, 1884. 96. old., ill. II/2. 339. old.

⁴ Magyarai Etelka: *A bánági magyar telepes falvakról*; Néprajzi Látóhatár 1993/4. 142–146. old.

⁵ Mező András: *A magyar hivatalos helységnévodás*; Akadémia Kiadó, Budapest 1982. 56. old.

⁶ C. Martinovici–N. Istrati: *Dictionarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte tinuturi alipite*; Cluj, 1922.

⁷ Visszaemlékezők: Bors Erzsébet (Facsád), Bors Gyuláné sz. Végi Veronika (Igazfalva), Csatóné Szabó Éva (Igazfalva), Csató Ilonka (Igazfalva), Gergely János (Facsád), Ihász Jánosné sz. Farkas Teréz (Igazfalva), Molnár Jolán (Lugos), Szabó János (Lugos), Szabó Jánosné sz. Szabó Margit (Lugos), Veresné Szabó Julianna (Facsád)

⁸ Tökés Gyula: *Bunea Mica (Bunyaszekszárd) múltja és jelene*; Lugos, 1942.

⁹ Bár Tökés Gyula az idézett műben (i.m.) Szívó Béla nevét említi, helyesen *Sívó Béla* és testvére Hermina voltak az eredeti tulajdonosok; Uo., ill. Pesty Frigyes i. m. 329. old. L. m.: Temesmegyei Levéltár: Alispáni és úrbéri bírósági iktató jegyzőkönyv és lajstrom 1866 évre (65. old.)

szülőkkel együtt.¹⁰ Krassó-Szörény megye lakosságának túlnyomó része ekkor már román volt. Tíz km-es körzetben, öt román falu volt Bunyaszekszárd szomszédja, melyekkel – bár a járhatatlan erdei utak miatt alig érintkezve – mindig békességben éltek. A nehéz munka és a megélhetési gondok miatt sokan megbánták a vállalkozást: birtokukat eladták a Tolna megyéből, vagy más, főként Békésből érkezőknek és visszatértek, vagy tovább vándoroltak. 1942-ben az 54 telepes család leszármazottaiból már csak 17-en éltek Bunyaszekszárdon. Sokat dolgoznak – olvasható Tőkés Gyula említett munkájában – „mégis szegény, lerongyolódott a nép, pedig életmódja egyszerű és mértékletes”.¹¹

A 132 éve elmenők neveit idézve, a ma is Tolna megyében élők családneveiből a következőket találjuk. *Faddról* Molnár, Pukás, Töt, Vajda. *Kajdácáról* Galambos, Keserű, Kovács, Ónodi, Vaszari. *Kölesdről* Hollós, Kollár, Szabó. *Medináról* Dávid, Szabó, Vági. *Nagydorogról* Gergely, Hencs, Óri. *Szedres* községből Acsádi, Bátai, Bors, Koncsics, Kovács, Marosi, Mészáros, Szabó, Szalai, Varga. *(Sár)Szentlőrinc* faluból Bors, Dránovics, Győri, Ihász, Stemler, Varga. *Tengelicről* Györgyi, *Uzd* falucskából Fördös és Vonyó nevéek voltak az elvándorló telepesek.¹²

A Tolna megyéből később érkezők származását bizonyítja, hogy Bunyaszekszárdon az első évtizedekben házassulók és elhunytak között Borjádón, Bölcskén, Ócsényben, Miszlán, Pakson, (Nagy)Szokolyban és Gyönkön született lakosokat is találunk.¹³

A megélhetés alapja a földművelés volt, a talajerő utánpótlásához nélkülözhetetlen állattartással azonban alig foglalkoztak 1898-ban még 9,4 kh a birtokátlag, az évtizedek során azonban egyenletesen csökken. Bár a népességszám is apadt, ennél gyorsabb ütemben került a föld a Bunyaszekszárdtól távolabbi helyeken lakók tulajdonába, – a helybeliek csak azok bérlői lehettek.¹⁴ Az erdőirtásokat kizsárolták, a sovány legelőkön nem éltek meg a marhák. Aprótermetű igáslovaik mellett a kecske volt a legfontosabb házellát. 1948-ban a 1–10 kh nagyságú birtokokon osztozott a földtulajdonosok 3/4 része. 848 hold ekkor a község határa; 63 % szántó, 21 % legelő, 4 % szőlő, gyümölcsös és erdő, a maradék 12 % (100 kh) használhatatlan.¹⁵ 1952 táján, a kollektivizálás legnehezebb éveiben 6,4 kh a földtulajdoni átlag. A termés is alacsony, a kötelező beadás után alig maradt valami saját fogyasztásra. Még erős a kötődés a faluhoz, a második-harmadik nemzedék Bunyaszekszárdon remélte a megélhetést, az 1950-es évek második felében azonban megindult az elvándorlás. A lányok házasságkötés révén, a fiúk szakmát tanulva kerültek a nagyobb településekre: Facsádra, Igazfalvára, Lugosra. Őket az otthon maradt szülők követték. Piacra sem termelhettek a nagy távolság miatt, kezdetleges csinálmányaikat – zsákok, terítők, fonottasok stb. – a maguk használatára készítették. A néhány iparos – takács, asztalos, kovács – és az egyetlen kereskedő csak a földműveléssel együtt tudott megélni a szakmájából. Főút, vasútállomás, posta, orvos 13 km-re volt Bunyaszekszárdtól, a legközelebbi kórház 45 km-re.¹⁶

A kis falu sokat próbálkozott a kedvezőbb beilleszkedésért, de amikor talán járható útja, villanya és elegendő kútvíza is lett volna, lazult a kötődés, a kitartás elfogyott. 1941-ben a faluösszeírásakor rögzített adatok szerint a házak anyaga fa és vályog, teteje szalma, padozata föld. A vízellátás gyenge, minden háznál vízgyűjtő gödör van. A lakosok gazdasági helyzetének minősítése: „szegény falu”.¹⁷

Mint említettük, 1866-ban 129-en vágta neki az útnak, valószínűleg a Baja-Szeged-Arad-Temesvár-Lugos útvonalon. 1869-ben Bunyaszekszárd ún. pusztaterület, – még nem volt község-rangja, a lakóinak száma már 286 lélek, pedig az elhaltaknál tízzel kevesebben

¹⁰ Uo.: 3. old.

¹¹ Uo.: 9. old.

¹² Temesmegyei Levéltár Temesvár (TML): Házassági anyakönyvek 1868–1937; Halotti anyakönyvek 1866–1915.

¹³ Uo.

¹⁴ Tőkés: i. m. 7. old.

¹⁵ TML: Com. Bunea Mica, Dosar Nr. 9: Mezőgazdasági felmérések a földterületek csoportosítására; 1949. július 1.

¹⁶ Tőkés: i. m. 5. old.

¹⁷ TML: Recensamintul sctelor, Dosar Nr. 3: Faluösszeírás 1941.

születtek.¹⁸ A hirtelen létszámnövekedés oka a sok újonnan érkező. A halotti anyakönyvben már az 1870-es évek elején feltűnnek a Békés, Fejér, Hajdú, Veszprém és más megyékből érkezők adatai. Gyorsan emelkedet a Békés, Debrecen, Doboz, Gyoma, Gyula Kis-Pereg, Kisújszállás, Lajoskomárom, Orosháza, Szeghalom, Szentes stb. születésűek száma.¹⁹

A lakosság hirtelen növekedése a letelepedés megannyi gondja ellenére reménnyel kecsgettette a kis falut. A bunyaszekszárdi református egyházközség 1868-ban templom és iskola építési engedélyért folyamodott az alispánhoz. El is kezdődik az építkezés, de a vállalkozás nagyságát mutatja, hogy közben kölcsönre szorulnak az országos inségalapból, melyet 1872–1875 között tetemes közadó tartozás súlyosbít. Az alispán támogatja a törlesztéshez kért újabb egyévi haladékokat, de a vármegyei közgyűlés arra utasítja, hogy az adósságot Bunyaszekszárd „*anyagi érdekeinek lehető kímélete mellett minél előbb behajtani...igyekezzen.*”²⁰

A tisztelt karok és rendek ekkor tárgyalják Bunyaszekszárd pusztaterületének községgé minősítése ügyét is. Beadványában 55 lakos kéri aláírásával a települést megillető rangot, a következő indoklással:

- a községben 54 adófizető család ék, a lélekszám 217
- a faluban van bíró, törvénybíró, két esküdt és több közszolga, akinek évi fizetése 250 forint
- a községnek ingó és ingatlan vagyona van, készül a templom, az iskola és a paplak.

Mindezekkel együtt – szól az indoklás – „*a köteleességek pontos teljesítésére elégséges anyagi és szellemi erővel fogunk rendelkezni...*” A megyei közgyűlés „*külön pártolólagos fölrít által támogatva*” terjeszti fel a kérelmet a Belügyminisztériumhoz, eredménnyel.²¹

A saját földtulajdonlás mellett a kis falu másik összetartó ereje a hozott nyelv és a vallás megőrzése volt. 1868-tól már saját papja van Bunyaszekszárdnak, Csiki Lajos Debrecenből érkezett református lelkész személyében. 1897-től 1912-ig csak beszovalgó papok járnak a faluba, majd ismét van letelepedő 1947-ig. A sorban utolsó a már említett Tőkés Gyula. 1898-ig a lelkészek tanítókat fogadtak a 30–35 iskolás gyermek mellé. A református egyház 1910-ben lemondott az iskoláról, az állami iskolában képesítés nélküli lányok kezdtek tanítani, gyenge eredménnyel. 1936-ban román anyanyelvű tanítók vették át az oktatást.²²

Bunyaszekszárd maga szegényessége ellenére sokat áldozott azért, hogy temploma, iskolája, majd az 1930-as évek végén kultúrháza is legyen. Első templomukhoz Erzsébet királynőtől kaptak építőanyagot, a két világháború közötti újjáépítéshez pedig a svájci hitestvérek nyújtottak támogatást. Papjuk Tolna megyéhez is segélykérő levéllel fordult, de az onnan várt támogatás elmaradt.²³ 1938-ban, többéves munkával új templomot kezdtek emelni, téglából, tölgyfa oszlopok közé bélelt falakkal, bolthajtásos deszkamennyezettel, 20 méteres toronnyal. Az utolsó házak bontásakor a templomra is sor került, anyagát Ötvösd (Otvești) község katolikusai vásárolták meg, hogy saját templomot építhessenek.²⁴

Bunyaszekszárdot egy széles főutcával és két kis elágazással kell elképzelni, nevük is volt: Nagyutca, Kisutca és ún. Másik Kisutca. A fél-fél holdas telkeken egy szoba, konyha, kamrás házak álltak, istálló, baromfiól és minden udvarban kenyérsütő kemence. A háza előtt meszelt törzsű akácfa, a kertekben szilva és almafa. A szobákban méces, később petróleumlámpa, az asztalon a *Magyar nép*, a *Református Jövő*, vagy az *Erdélyi Gazda* című újság, helyenként kalendárium, biblia, könyv.²⁵ 1953-ban az iskolában 74 könyvet, a népkönyvtárban 285 kötetet

¹⁸ TML: Alispáni iratok 2184/1866. április 29. Prefectura Jud. Severin 1. 1875., Közgyűlési jegyzőkönyv 1875/74. szám 58. old.

¹⁹ TML: Halotti anyakönyvek 1866–1915;

²⁰ TML: Prefectura Jud. Severin; Közgyűlési jegyzőkönyv. 1876. 2. old.

²¹ Uo.: 1875/74. szám 58. old.

²² Tőkés: i. m. 11–13. old. Lugosi református parókia irattára: a Bánsági Református Egyház 1939. évi október hó napján Lugoson tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyve; 30. old. – Dr. Hígyed István lugosi református lelkész és egyháztörténész szíves közlése, akinek külön is köszönettel tartozom a téma feldolgozásához nyújtott segítségéért.

²³ Gyököcssy József lelképásztor támogatást kérő cikke Tolna megye lakosságához: Tolna vármegye és a közérdek 1913.

²⁴ Pörgéné Kreicz Erzsébet (Ötvösd) visszaemlékezése

²⁵ Tőkés: i. m. 14. old.

számoltak össze.²⁶ A faluvégi erdőben meghúzódó temetőkert fa kopjafáira faragott nevek ma alig kibetűzhetőek. Feltűnő az egyetlen kő síremlék; egy asszony állíttatta, akinek férjét és két gyermekét kocsisból-lovastól elragadta a megáradt Bega.

A mindenkitől távoli kis falu kiszolgáltatottsága a betegségek idején volt leginkább érezhető. A hideglelés, tüdővész, sorvadás, heptika, sínylődés, forró láz gyakran szedte áldozatait, a halottkém aligha mindig pontos diagnózisai szerint. Az első 75 évben az elhaltak 29 %a volt két éven aluli gyermek. Egy-egy járvány idején – pl. toroklob – a kisgyermek halandóság elérte a 40–45 %-ot. Az anyakönyvek tanúsága szerint összesen két öngyilkosság történt Bunyaszekszárdon – 1880-ban és 1897-ben – mindkét esetben fiatal nők az áldozatok. Kiugróan magas elhalálozás az 1870-es években fordult elő.²⁷ Az alispán 1876. évközi beszámolójából kiténik, hogy a Temesvár–Orsova vasútvonal építéséhez érkezett munkások körében 402 betegből 306 halt meg járványos betegségben.²⁸ Azokban az években a 220 lélekszámú Bunyaszekszárdon évente 17–28 temetés volt, a születésszám háromszorosa! (Kérdés lehetne, vajon mi a demográfiai magyarázata annak, hogy 1866–1935 között kb. 5–7 évenként kiugróan magas, a szokásos átlag kétszerese az élveszületések száma.) Az anyakönyv 1894-ben utal először képzett bábaasszonyokra.²⁹

Mindezek ismeretében mit mondhatunk ma az elvándorlók évszázados próbájáról? Egyrészt igaza lehet a harmincas évek újságírójának, aki a *Krassó-Szörényi Lap*-ban írta: „A parasztság nehéz sorsa nagy tragédiát jelent ebben az áldott országban. A Falvak nagy része nyomorúságos helyzetben van...Legszegényebb nálunk a paraszt egész Európában.”³⁰ Másrészt ugyanekkor jegyezte fel a bunyaszekszárdi lelkész a következő sorokat: „Legjobban itthon tudnak mulatni, fellemelegedni a lelkük az otthon szeretetében, s eldugott kis falujukhoz való ragaszkodásban.”³¹

Bunyaszekszárd története a nagy egészben nem egyedi eset. Gondok, sőt tragédiák idején is erős a kötődés oda, ahol otthon érzi magát. A bunyiaiak földművelő szegény emberek voltak. Olyanok, akiknek – a megyei lap írásából folytatva – „az örökös robot testi erejüket felőrli... Sokszor földszagúak, földízűek. Gondolkodásuk csodálatosan tiszta és egészséges. Munkájuk felbecsülhetetlen”³²

Bunyaszekszárd népe földrajzilag rossz helyen kereste a boldogulást. A mostoha természeti adottságokat és a koronként felerősödő egyéb hátrányokat a szorgalmas kétkezi munka sem csökkenthette. A „*bunya*”-szó egyik jelentése: söpredék, egy másik magyarázat szerint mocsár. Csúfolták is ezért lakóit eleget. Falujuk mégis büszkén vállalták és vállalják ma is. 1995-ben találkozót rendeztek emlékeik helyén és aláírásaikkal ígérték: „*Mi Bunyaszekszárd szülőitől megfogadjuk, hogy ezentúl évente, augusztus második vasárnapján találkozunk szülőfalunk helyén. Hát úgy legyen!*”

Az idén, találkozásaik negyedik évében az elszármazottak felavatják új református templomukat Facsádon. De ez már egy másik történet.

Kaczián János

²⁶ Uo.: 15. old.

²⁷ TML: Bunyaszekszárd halotti anyakönyve 1866–1915;

²⁸ Uo.: Prefectura Jud. Severin; Közgyűlési jegyzőkönyvek 1876. 2. old.

²⁹ Uo.: Bunyaszekszárd születési anyakönyve 1866–1892; 1892–1950;

³⁰ Krassó-Szörényi Lapok: 1936. június 28/1.old.

³¹ Tőkés: i.m. 10. old.

³² Krassó-Szörényi Lapok: 1936. október 25/1. old.